

Motion till riksdagen 2025/26:1943

av Lars Isacson m.fl. (S)

Scandinavian Mountains Railway – hållbar infrastruktur för klimat, försvar och regional utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att engagera sig i etableringen av Scandinavian Mountains Railway och överväga att ta initiativ för att projektet ska kunna genomföras i samverkan med näringsliv och berörda kommuner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sälenfjällen är norra Europas största alpina destination med över 2,9 miljoner skiddagar per år, vilket gör området till världens fjärde största vinterdestination. Den omfattande bilburna trafiken till och från fjällen innebär stora klimatutsläpp och trafikflöden som periodvis kan jämföras med E4 norr om Arlanda. Ur ett hållbarhetsperspektiv utgör resan till och från Sälenfjällen omkring 80 procent av en gästs klimatavtryck.

För att möta dessa utmaningar har besöksnäringen tillsammans med kommunerna Borlänge, Gagnef, Vansbro och Malung-Sälen, samt ledande företag i regionen, tagit initiativ till Scandinavian Mountains Railway. Projektet syftar till att migrera resandet från väg till järnväg genom upprustning av Västerdalsbanan och nybyggnation från Malungsfors till Sälenfjällen. Planerna omfattar även en sammankoppling med den norska sidan, vilket skapar nya möjligheter för både resande och godstransporter.

Projektet omfattar inte enbart turismen. Skogs- och trävaruindustrin ser stora möjligheter att flytta gods från väg till järnväg, vilket ger både miljövinster och ökad effektivitet. Även ur försvars- och beredskapsperspektiv har projektet en central betydelse. Järnvägsförbindelsen stärker den militära förmågan när det gäller strategisk transport av trupp och materiel, och möjliggör dessutom en snabb evakuering västerut om säkerhetsläget i närområdet skulle kräva det.

Finansieringsmodellen bygger på samverkan mellan privata och offentliga aktörer, vilket innebär att den statliga kostnaden kan hållas nere jämfört med traditionella infrastrukturprojekt.

Ett genomförande av Scandinavian Mountains Railway skulle innebära:

- Omfattande miljövinster genom att fjällresenärer och godstransporter flyttas över till järnväg.
- Stärkt försvarsförmåga och möjlighet till effektiv evakuering vid behov.
- Kraftig regional utveckling för Dalarna, genom klimatsmart resande, fler företagsetableringar, bättre möjligheter till arbetspendling och studeranderesor samt ökad inflyttning.

Det är nu av största vikt att regeringen, i likhet med näringslivet och de berörda kommunerna, aktivt engagerar sig i projektet. Scandinavian Mountains Railway är inte bara en regional satsning, utan en strategisk investering för klimatet, försvaret och Sveriges långsiktiga utveckling.

Lars Isacsson (S)

Marie Olsson (S)

Peter Hultqvist (S)